

Uredništvo:Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta šte. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—

polletno . . . K 12-50

četrletno . . . K 6-80

mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (insertate) se

plačuje od čveterostopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 131.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 12. junija 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Slovenski in češki
socijalisti o „peterburškem
romanju“.**

Vodilnega glasila jugoslovanske socialne demokracije, ki se imenuje „Rdeči Prapor“, včasih na Slovenskem nismo prištevali k listom „Slovenčeve“ vrste in nismo bili vajeni, da bi se po Lampetovi neokusni maniri z ozkosrčnega strankarskega stališča blatilo veliko in lepo idejo zaradi — jedne osebe. Neslani napadi na petrograjsko slovansko konferenco in novoslavizem, katere smo čitali ta teden v „Rdečem Praporju“, so vzbudili, kakor smo dobro poučeni, tudi v slovenskih socijalističnih krogih, ki smatrajo Kristanovo internacionalnost in nepotrebno širokoustnost za neprimerno in stranki škodljivo, veliko nevoljo. Kajti kaj je s tem pridobljenega, ako se v interesu slovenskih in poljskih klerikalcev ter različnih enakih patrijotov zavito in napačno poroča o novoslovanski ideji? Da se tudi na Slovenskem, kjer je tako veliko smisla za znano politiko petelina na lastnem dvorišču, zve, kako sodi o „peterburškem romanju“ in novoslavizmu češki socijalist in državni poslanec Hudec, navedemo nekoliko stavkov iz njegovega podpisane članka v „Pravo Lidu“, ki je bil odgovor na napade poljskega soc. poslanca Daszyńskiego v državnem zboru na „peterburškega romarja“ Kramafa: Češka socijalna demokracija kot stranka doslej ni zavzela k novoslovanstvu nobene stališča, s stališča delavskih interesov sme biti vobče napram njemu najmanj ravnodušna. Govor poslanca Daszyńskiego ni vzbudil zaradi tega ogorčenosti in popolnoma spontanega nesoglasja, ker sploh ni govoril z delavskega stališča k stvari, temveč s stališčem kulturnega, narodnega in plemenskega, predvsem pa s stališčem političnega, a to kot Rusom skrajno sovražni in

in zaradi tega pristranski Poljak; njegovi dokazi proti dr. Kramafu in novoslovanstvu so nasilno stolčeni in sklepi nepravilni. Mi smo socijalisti, mi smo dvignili idejo pobratenja vsega delavstva in pobratenja vseh narodov visoko na ščit — in ako ni fraza naša ideja, ni tudi fraza ideja zbližanja Slovanov. Vsako delo in prizadevanje k zbližanju in prijateljstvu narodov — in tudi slovanskih — je delo in prizadevanje kulturno. Poti do tega so različne. Ako se govori o ideji kulturnega ter gospodarskega zbližanja Slovanov, pa pride poljski socijalni demokrat (ter slovenski socijalist in klerikalec) z očitki plemenskega fanatizma, ruskimi rublji, tatovi, vislicami in špiclji — in Bielohlawek ter princ Liechtenstein ploskata, da si rok ne polomita. Ako potuje Wolf na Nemško in tam Čehe na najgrši način blati, ni to noben politični dogodek in sodrug Daszyński (s Kristanom in Lampetom) se zato ne zmeni; kadar pa potuje Kramaf v Petrograd, se razburja Avstrija (in slovenski socijalistični ter klerikalni patrijotje) in sodrug Daszyński ga v imenu socijalne demokracije smeši in stavi na sramotni oder. So v Avstriji in Evropi činitelji — posamezniki, strankarski in državni — kateri ne marajo niti nove demokratične Ruske. Hočejo imeti Rusijo razdrapano in oslabiljeno ter si žele Slovane razcepljene povsod. In na teh činiteljih bi mogel Daszyński uspešnejše iskati plemenski in narodni fanatizem. „Ostanite doma in branite se tu“ kliče Daszyński v patrijotičnem navdušenju Čehom v trenutku, ko je oficijelna Avstrija prejela pomoč od oficijelne Nemčije in ko Avstrija noče biti avstrijska temveč nemška. Politika avstrijskih Nemcev zahteva jaki protitež. . .

Tako čuti in govori češki socijalist. Slovenski socijalist se s slovanskim klerikalcem vred seveda ne

moreta povspeti na tako visoko stališče; deloma iz nizkotnih in ozkosrčnih strankarskih interesov, deloma iz onega znanega ter toliko šibanega vladnega mameluštva. Kar se pa tiče tiste „oficijelne Rusije“, katero tako rad gloda po „Slovenčevem“ receptu „Rdeči Prapor“ (doma v Ljubljani seveda v varnem zapečku), so menda tisti „birokratje z okrvavljenimi kremplji“ novoslovanstva in njegovih vodij najmanj veseli. Saj je vse svetovno časopisje zabilježilo dejstvo, da se še v Petrogradu pred očmi celega sveta nikoli ni slišala tako ostra in stvarna obsodba sedanega sistema na Ruskem ko iz ust Kamafevih. Lampe si je celo na nekem zakotnem shodu v Ljubljani privoščil (za nevedne klerikalne ovčice seveda) trditev, da sta Kramaf in Hribar največja prijatelja in zagovornika ruskih birokratov. Pa kdo bi se prepiral z ljudmi, ki politično živijo samo od psovovanja in brcanja naprednjakov ter neljubih jim političnih nasprotnikov? Za danes konstatiramo poleg drugega tudi dejstvo, da si je znano jezuitsko geslo priborilo tudi zmagovalno pot v uredništvo „Rdečega Praporja“. V njegovo korist ali škodo, to naj razsodi sam.

Politična kronika.

u Posl. baron Chjari izjavlja v „Deutschnat. Korresp.“, da glasovanje parlamenta dne 8. t. m. o Šusteršičevi resoluciji „pomeni utrjenje sedanje politične smeri, katera, ako Bog da, bode še dolgo v Avstriji ohranjena.“ Ker je pa imela pri tem glasovanju vladna „večina“ v parlamentu en glas manj kot manjšina ter so vladi pripomogli do „zmage“ samo glasovi petih ministrov in predsednika zbornice dr. Pattaja, je optimizem gosp. Charija nerazumljiv — in baš zato zavidanja vred.

u Želje vlade. Ker je proračunski odsek 9. t. m. končal svoje delo, je predsednik zbornice sklical klubove

predsednike na sejo, v kateri bi se naj določilo nadaljno postopanje v proračunski debati. Poročilo bo zbornici čim prej predloženo, poslanci je dobe že v ponedeljek v roko, v četrtek se bodo razdala med poslance podrobna poročila o posameznih postavkah in 15. ali 16. tm. naj bi se začelo drugo čitanje o proračunu, kateri bi moral biti po želji vlade do 26. tm. ves rešen. Vlada bi rada videla, da bi se o celem proračunu izvedla ena sama debata in sicer kar o celih poglavjih in ne kakor je bilo dosedaj v navadi, o vsaki postavki posebej. Temu vladnemu načrtu so pa na potu trije nujni predlogi in sicer: nujni predlog dr. Stranskega o postopanju naučnega ministra in namestnika gr. Coudenhova proti rektorju češke tehnike Bertlu, nujni predlog Rusinov o jezikovnih razmerah v Galiciji in nujni predlog posl. Breiterja. Predsednik zbornice dr. Pattai bode delal z vsemi sredstvi na to, da se ti trije nujni predlogi čim hitreje rešijo in da zbornica pride do proračunske razprave. Ako bi bili podani pa še drugi nujni predlogi, bode predsednik Pattai postopal tako, da bo dal razpravljati o njih posebnih sejah kakor je to praktical nekdan baron Chlumecky. Tako upa vlada in nje večina doseči svoj cilj in rešiti državni proračun do 26. tm.

o Seja dne 11. t. m. Na dnevnem redu so nujni predlogi. Posl. Lewicki (Rusin) stavi nujni predlog, v katerem se vlada poziva, naj ukrene potrebno, da ne bode pri galiških sodiščih več kršena jezikovna ravnopravnost na škodo Rusinov. Posl. dr. Stransky stavi nujni predlog o postopanju naučnega ministra proti rektorju češke tehnike v Pragi Bertlu. Posl. Lewicki utemeljuje svoj predlog ter pravi, da mora vlada napraviti konec jezikovni samovoljnosti v Galiciji, kajti narodnostni boji prečijo kulturni in gospodarski razvoj obeh narodov. Rusini protestujejo proti temu, da bi se jezikovno

LISTEK.**Izlet gospoda Broučka v
15. stoletje.**

75

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje.

Vendar je ohladil seveda njegovo nado dvom, ali je mogoče hoditi le tako po hodniku iz enega stoletja v drugo. Toda takoj si je zopet mislil: gotovo je, da sem po onem hodniku zablodil v minolost — zakaj bi se ne mogel zgoditi obraten čudež? Prišla mu je na misel omotica, ki se ga je polastila, ko je zaprl vratica, držeča iz podzemskega hodnika v zakladnico kralja Vaclava; spomnil se je tudi, da so bila ona vratica na eni strani črviva in zarjavela, a na drugi popolnoma nova, — dokaz, da so tvorila pregrajo med obema stoletjema, in ko je vratica za seboj zaprl, je začutil vrtoglavi let za pet stoletij nazaj. Sedaj napravi ravno tako in bode

zopet v moderni Pragi — res, v začetku pravzaprav le pod njo, v onem podzemskem hodniku, ki drži od kozje ulice pod Hradčane, a tam nastane zopet vprašanje, kako pride skozi visoko, strmo luknjo gori na površje zemeljsko. Morda tam podnevi le kakega človeka prikljče in ako ne — no, v tem najslabšem slučaju se povrne skratka v husitsko Prago — ali bolje, nabavi si najprej nekaj živeža in ostane v hodniku kakor v varnem skrivališču do onega časa, ko bode mesto dobljeno in prva jeza sovražne vojske ohlajena; pa seveda zavlada zopet mir in red in bo življenje tudi v tem petnajstem stoletju pretrpljivo. — Najrajši bi takoj ušel Taboritom, toda v tem trenutku je bilo to najmanj mogoče. Žizka je namreč zapazil — nekako sumljivo gibanje v sovražnem taboru in je ukazal bratom, naj bodo pripravljene. Vsled tega so se začeli hitro zbirati strelci, cepniki, suličarji in bojevniki druge vrste na odkazanih jim mestih. Del cepnikov pod

poveljstvom Hvalovim se je postavil pri zapadni stavbi. Med temi je bil tudi brat Matija; stal je sicer v poslednji vrsti, na golem kraju severne strani, toda ta strmina, zidovje stavbe za njim in vrste bojevnikov, med njim in na južni strani gosto urejene, niso pustile misli na beg niti na dan.

Zato pa je mogel iz svojega stališča dobro opazovati, kaj se godi doli na Špitalskem polju in dalje za reko.

Tam je že bilo videti na vseh straneh slabo prorokujoče gibanje. Oddelki jezdecev in pešcev so spreminjali svoja mesta in so se tu razdelili, tam se zopet spojili in delali vojne vrste. Posebno živahno valovanje je bilo v mišenskem Taboru pri Ovencu in v Taboru Albrehta avstrijskega poleg njih.

Pražani tudi niso slutili nič dobrega, zakaj goste njih trupe so stale na mestnem zidovju, deloma bile pri vratih, na boj pripravljene ter so pozorno opazovale gibanje sovražnih vojsk.

Slednjič — približno ob štirih —

so se vrgli mišenski jezdec z Ogrji in Avstrijci, po številu okoli 25 tisoč bojevnikov, v Vltavo in so hitro brodili na drugo stran. Nekoliko dalje za reko so ostale tri bojne vrste križarjev za rezervo. Iz mesta se je zasljal gromovit krik in plat zryona in bilo je opaziti, da se sovražnik pripravlja tudi na drugih straneh k sočasnemu napadu.

Bratu Matiji je bilo, kakor bi se približal sodnji dan. Z grozo je opazoval, kako se Špitalsko polje polni s sovražno vojsko in za hipec ga je pomirila opazka Hvalova: „Ti so namenjeni proti Pořiču, sem bi ne prišli na konjih!“ Toda sovražnik se ni obrnil k Pragi, ampak bojno število jezdecev je drlo v diru v nasprotno smer na vzhod.

„Mili bratje!“ se je razlegel po taboru odločni glas Žizkov. „Slutim, da je prišel odločilni trenotek. Hitro, ako bog da, pokažemo yerolomnemu kralju, kako se znamo boriti za božje in svoje pravice proti vsej druhalu Antikristovi.

Dalje prihodnjč.

vprišanje rešilo samo za Češko in zahtevajo, naj se reši za celo državo na temelju primerne jezikovnega zakona. Govornik prosi, naj zbornica sprejme nujnost njegovega predloga. Nato je spregovoril pravosodni minister ter izjavil, da so pritožbe Rusinov večinoma neutemeljene. Ker je nastala pogrešna praksa, je justično ministerstvo zlorabe odstranilo. Proti takim in podobnim trditvam so Rusini burno protestirali. Posl. Wasilko, oni Wasilko, ki je s svojimi petimi vernimi pristaši glasoval z Nemci in Poljaki proti Šusteršičevemu predlogu, je zaklical: „To je škandal in tega človeka sem jaz v odseku rešil, kar vrat bi mu z avil. Pred enim tednom sem se zaradi njega kompromitiral. Tudi Abrahamowicz in Glombinski bi ne mogla drugače govoriti. Toda jaz nisem kak deček, dokazal mi bom, da se z mano ne more igrati. Naj me le pridejo še enkrat prositi pomoči.“ To spoznanje je prišlo g. Wasilku nekoliko prekasno — toda bolj kasno ko nikoli. — Govorili so še nekateri Poljaki. Schachinger (kršč. soc.) predlaga konec debate; se odkloni s 195 proti 103 glasom. Debata se nadaljuje. Končno je bila debata zaključena, nujnost pa odklonjena.

Na dnevni red pride nujni predlog Stranskega: Vlado se poziva, naj varuje rektorjem visokih šol prostost izražanja svojega mnenja v imatrikulacijskih nagovorih, v kolikor se gibljejo v mejah zakona in naj spoštuje prostost akademičnih oblastev. Govor naučnega ministra je bil tak, da je vzbudil glasen protest čeških poslancev. Nemci so mu ploskali na vse pretege. Nujnost je bila odklonjena.

Prihodnja seja v soboto 12. t. m.

o Delovni program. V seji klubovih predsednikov je sklenjeno, da bo vsak dan seja, izvzemši nedelje. Do srede morajo biti rešeni nujni predlogi in prvo čitanje finančnega načrta, v sredo, najdalje v četrtek pride državni proračun na dnevni red, o katerem se bo debatiralo po poglavjih.

o Ogrska kriza. Izvrševalni odbor stranke neodvisnosti je sklenil, naj se opusti nakano v kratkem sklicati parlament ter naj se rajše poizve mnenje javnosti o položaju. Prihodnji teden se skliče konferenco stranke, kateri predloži Kossuth svoje predloge.

o Turčija. Odpor proti mladoturški vladi čedalje bolj raste po vsej državi. Mladoturki so proglasili načelo, da bodo v bodoče tudi kristjani lahko služili v armadi in da se taksa, katero so dosedaj plačevali, odpravi. Sedaj pa Mladoturki nočejo nič o tem vedeti in še nadalje pobirajo vojaško takso od kristjanov, katerim branijo vstop v vojaško službo. Bolgari v Macedoniji in Armenci v Mali Aziji so vsled tega zelo razburjeni. Albanci se pa, kot verni pristaši starega režima, puntajo proti mladoturški vladi in je prišlo že tuptatam do bojov med vojaštvom in prebivalstvom.

Dnevna kronika.

o Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Iz poročil posnemamo, da je družba imela v lanskem upravnem letu 106.000'33 kron dohodkov in 97.423'50 K izdatkov. Družba vzdržuje 27 šol z 42 razredii 3 zabavišča in 1 poučni tečaj ter plačuje 47 učiteljev in učiteljic in štiri veroučitelje. V družbine šole zahaja nad 3000 otrok. Družbino premoženje je vredno 244.626'85 K in sestoji večinoma iz nepremičnin (šolskih stavb) in njihovega inventarja (šolskega pohištva).

o Iz Prage. Kolek, ki ga je dosedaj prodajalo slovensko akademično

društvo „Ilirija“ v prid slovenskemu podpornemu društvu v Pragi, se prodaja odsedaj naprej v korist podpornemu fondu društva „Ilirije“. Iz tega fonda se dele podpore akademikom, ki so denarja potrebni in iz različnih vzrokov drugje podpore ne dobe. Kolek je prav ukusno izdelan in ga toplo priporočamo slovenskemu občinstvu. Dobiti ga je v slov. akad. društvu „Ilirija“ Praga II. Melounova ul. 4. I.

o Važna razsodba o voznih listih na železnicah. Stavbenik Fr. Brázda je zahteval na postaji v Šumperku vozni listek. Ker mu je uradnik hotel dati nemški listek, ga Brázda ni sprejel ter je potoval brez listka. Državna železnica je Brázdo tožila na plačilo listka in globe pri sodišču v Usti n. Orlico. Tožba je bila pa odbita in železnica obsojena povrniti troške. Stavbenik Brázda je pa dolžan plačati navadni potni listek, ker je potoval brez listka. Pri razpravi je bilo konstatirano, da ima železnica v svoji službi ljudi, ki ne znajo češko. Nadalje, da obstoji naredba, glasom katere morajo biti na Češkem, Moravskem in v Šleziji vse tiskovine nemško-češke ter morajo biti izpolnjene v jeziku stranke. Razsodba pravi, da ako bi tudi ne bilo te ministerjalne naredbe, da pač zadostujejo že sedaj veljavni zakoni za to, da se mora na češke zahteve s strankami češko uradovati ter jim na zahtevanje izdajati take listke, da je stranka lahko razume. Ako so na Češkem za državne železnice veljavni ti zakoni, morajo biti veljavni tudi na Slovenskem. Opozarjamo slovensko občinstvo, naj povsod zahteva pri blagajnah državnih železnic slovenske vozne listke. Ta zahteva je popolnoma zakonita in železnica ne more nikogar preganjati z globami, ako nemškega voznega listka ne sprejme in potuje rajše brez listka, kakor z listkom, katerega ne razume.

o Zvišanje tovornih tarif. Železniško ministerstvo je nameravalo vpeljati zvišane tarife za tovorni promet že s 1. oktobrom. Vlada pa noče, kakor se poroča od informirane strani, da bi to zvišanje že s 1. oktobrom stopilo v veljavo. Vsled tega se bodo tarife zvišale še le s 1. januarjem 1910.

o Sprememba odvetniškega tarifa. Pravosodno ministerstvo je odredilo, da se zvišajo s 1. julijem odvetniški tarifi. Utemeljuje se to s podraženjem stanovanj, živeža, delavnih moči itd. Dogovorno s predlogi odvetnikov so ostale postavke glede malenkostnih tožb bistveno nespremenjene, istotako niso tožbe v naslednji vrednostni stopnji (do 200 K) dražje. V naslednjih stopnjah so se pa tarifi povzdignile in sicer ker to odgovarja višji vrednosti predmeta in boljšim gospodarskim razmeram dotičnih strank.

Štajerske novice.

o Širite in priporočajte „Narodni Dnevnik“! Napredek naše stranke in slovenskega naroda na Sp. Štajerskem sploh je le mogoč od dobrega časopisja. Zato širite, priporočajte in podpirajte jedini naš štajerski „Narodni Dnevnik“! Slovensko razumništvo, zavedaj se svoje naloge!

o Narodna društva na Štajerskem in Koroškem! Pripravljajte se za občni zbor „Zveze narodnih društev“ v Celju! Objednem prosimo vsa društva, osobito članice, naj se pri svojih prireditvah ozirajo na ta dan.

o Posestno stanje! Pri celjski okrožni sodnji imamo poleg predsednika 6 z Nemci zasedenih svetniških

mest in le 1 slovensko. Zdaj so poslali dr. Schäftleina v Gradec, a poklicali so na njegovo mesto zopet Nemca Wenedikterja. In vendar je celjsko okrožje skoro popolnoma slovensko. Tako skrbi vlada za nemško posest na Slovenskem. V proračunskem odseku pa je govoril o razmerah pri naših sodnijah — Joža Gostinčar.

o Klerikalne netaktnosti. V zadevi bosanske banke je cela Slovanska enota z naporom vseh sil pripomogla dr. Šusteršičevemu predlogu do lepega moralnega vspeha. Zdaj se pa klerikalci bahajo, da je to vse dosegel slovenski klerikalni klub oziroma dr. Šusteršič. Kaj naj k temu rečejo Jugoslovani in napredni Čehi? Očividno morajo postati nezaupni. Kako naj vpridhodnjič gredo z navdušenjem v boj za kako stvar, o kateri že naprej vedo, da bo skupni uspeh klerikalna strančica za sebe reklamirala?

o „nemški zmagi“ pri volitvah v laški okrajni zastav se ne morejo dovolj nagovoriti vsi veliki in mali nemški ter nemškutarski listi. Temu nasproti pribijemo še enkrat, da so Slovenci letos prvič naskočili skupini veleposestva in najvišjih obdačencev: v prvi so ostali za 1, v drugi za 2 glasa v manjšini. To je gotovo časten uspeh — katerega potrjuje nemška gostobesednost sama.

o Vse za sveto vero! Neverjetno je, koliko neresnic nakupiči samo ena številka duhovniškega „Slov. Gosp.“ o „liberalcih“ in vsem, kar ni klerikalnega! Pri dr. Ploju začne, pri celjski Zadrudni Zvezi, katero imenuje nemškutarsko (!), nadaljuje, potem pa gre to naprej o posameznih naših somišljenikih — vse za sveto vero! No, saj tudi ni nič čudnega, če se notorični goljufi, ubijalci in pretepači na tak način bore za — vero. Mi nimamo niti časa niti prostora, da bi zavračevali vsa obrekovanja, kar se jih nakupiči v „Slov. Gosp.“. Naši ljudje si naj štejejo v čast, ako jih prej naznačena sorta ljudi napada: je to gotovo znamenje, da hodijo po dobrih potih. Nam je treba le mirnega vstrajanja in dela; prostaščine prepustimo mirno — kmečki zvezi.

o Zanimivost. Tukajšnji c. kr. davčni urad je predlagal zoper nek slovenski zavod oziroma njega načelstvo preiskavo, ker je zavod vposlal kakor vse dopise tudi neko vlogo na ta urad kolekovano z narodnim kolekom 20. septembra. Več o tem izpregovorimo.

o Brežiški nemškutarji se kar ne morejo več potolažiti, ker jim je prepovedalo c. kr. okrajno glavarstvo javen spoved po mestu o priliki „Gauturnfesta“, ki ga nameravajo prirediti v Brežicah meseca julija.

V svojem glasilu „Grazer Tagblatt“ napadajo c. kr. okrajno glavarstvo oziroma njegove funkcionarje, da se dovoli Sokolu v Brežicah vse, njim pa nič. Politična oblast je gotovo povsod Slovincem manje naklonjena, kakor Nemcem in gotovo nikjer ne dovoli kakemu slovenskemu društvu česar, kar bi ne bilo prav oziroma, kar bi bilo protipostavno. Posebej še to velja o c. kr. glavarstvu v Brežicah. A če se prepove našim (oholim nemškutarjem) docela nepotrebno izzivanje, so že kar iz sebe. Znano je, kako šikanira mestni občinski zastop brežiški s policijo in drugimi sredstvi tukajšnje Slovence, a najbolj jih bodejo v oči naše rdeče srajce. Radi bi nam zabranili, da ne bi smeli korakati z društveno zastavo in trobentati skozi mesto, a to ne gre več. Izvojevali smo si to pravico, ki smo jo že imeli itak po pravilih, na višjem mestu, kamor ne sega več moč brežiške občine in njene policije. Brežiški purgarji so se že bili precej navadili

mirno in s pritajeno jezo gledati, kedar korakajo naši sokoli po mestu. Naš nedeljski izlet v Sv. Križ jim je pa zopet zmešal pamet in si skušajo ohladiti svojo o n e m o g l o jezo v „Grazer Tagblattu“. Jezijo se, ker so se peljale za našimi sokoli tudi obitelji z otroci, šolarji, katerih nekaj je tudi nastopilo pri vajah ženskega oddelka oziroma naraščaja. Da bi se ne smeli otroci udeležiti v spremstvu starišev sokolskega izleta. tega brežiških nemškutarjev ne bomo vprašali, če pa zabrani naša nam nasprotna šolska oblast nekaterim učenkam javno nastopiti, nam tudi ne bode ničesar napravila. Sicer pa smo zelo radovedni, kdo je prva in odločilna oblast pri otrocih, ali lastni stariši ali pa brežiški nemškutarji oz. kaki oblastni birokratje? Kakoršno telovadno šolo ima naš načelnik sokola g. Vidmar, ne briga nikogar; ako bi ne bil učenja telovadbe v vsakem oziru zmožen, bi tudi ne bil izvoljen za načelnika. Kakšno telovadno šolo ima pa načelnik turnarjev? Povemo brežiškim nemškutarjem, da še bomo večkrat in to še prav kmalu korakali skozi mesto, brez posebnega dovoljenja mestne občine, s katero sploh nočemo imeti ničesar opraviti.

o Iz Brežic. Zadnjič smo si bili upali malo podrezati naše č. gg. frančiškane, ker se dajo briti od nemškutarskega brivca in kupujejo v nemški trgovini. Kadar se psu stopi na rep, zacvili. V zadnji številki „Straže“ razkačil se je nad našo predrznostjo neki tukajšnji veren zagovornik č. gg. frančiškanov. Pravi, da so frančiškani obeh narodnosti in da morajo tudi služiti obema narodnostima. Da bode g. dopisniku prav in ker gotovo nočemo čolati nikomur krivice, pripomnimo, da bomo mi te gospode pustili prav radi pri miru, če se bodo držali dopisnikovega gesla in kupovali polovico svojih potrebščin pri slovenskih trgovcih ter se pustili briti enkrat od slovenskega eukrat pa od nemškutarskega brivca. Istega pravila se naj držijo č. oo. tudi pri bernji — in vse bode v redu. „Straža“ napada našega dopisnika, ker se je baje na neotesan način dotaknil gg. frančiškanov med tem pa ko pusti pri miru „ultraliberalne“, Bizeljance, ki kupujejo v nemškutarskih trgovinah. Mi obsojamo odločno vsacega izobraženega Slovenca, ki hodi kupovat v nam nasprotno trgovine in naj bode kdor hoče. Kar se pa tiče pripombe Bizeljanov, ki so seveda gospodom pri „Straži“ in tudi nekaterim našim gospodom trn v peti, zavračamo to očitanje v toliko, da hodi primeroma gotovo manj Bizeljancev kupovat v nemškutarske trgovine, kakor pa kmetov zvezarjev iz Artič ali Zdol. Oblika našega dopisa je bila dostojna in se v tem oziru našemu dopisniku ni treba ničesar učiti, pač pa se pozna dopisniku „Straže“, da se je šolal v dopisovanju pri klerikalnih učiteljih.

o „Ljudska knjižnica“ v Sokolskem domu je otvorjena in si lahko vsakdo izposodi proti odškodnini 2 vin. knjigo. Opozarjamo okoličane na to knjižnico z željo, da prav pridno sežejo po knjigah. Knjižnica je odprta vsako nedeljo predpoldne.

o Kolesarji! V nedeljo 13. t. m. poletimo skupno na narodno Ponikvo ob j. ž., da se skupno razveselimo in razvedrilo v narodni gostilni „pri Slavčku“ gce Anice Vrečko, kjer je na razpolago izvrstna vinska kapljica, dobro pivo in kuhinja. Za zabavo je tudi preskrbljeno. Ker je isti dan in v istih gostilniških prostorih narodna veselica Ciril-Methodove podružnice, pričakujemo, da bode marsikateri kolesar poletel na Ponikvo. Na zdar!

a Nemški gimnazijci izživajo. Pri „burševskih slavnostih“ je sodelovalo po ulicah pred vsem „vsenemško“ dijaštvo tukajšnje c. k. r. višje gimnazije. Frankfurtarski traki, plavice in razni znaki „Südmärke“ „Schulvereina“ in drugih nemških društev jim niso zadostovali; izzivali so tudi še mirno slovensko občinstvo. Odločno zahtevamo, da ravnateljstvo v prihodnjič strogo prepove nemškim gimnazijcem vsako aktivno sodelovanje pri vsenemških slavnostih, posebno pa izzivajočo nošo vsenemških znamenj verig in plavic. Če je našim slovenskim dijakom prepovedano nositi narodne znake, ter celo govoriti med seboj slovensko, mora isto veljati tudi za Nemce. Če pa naši dijaki vidijo, da Nemci še naprej nosijo nekaznovano svoja znamenja, jim svetujemo, da si z mirno vestjo pripno naša znamenja na prsi. Če se jih pa vsled tega prime od ravnateljstva, naj se sklicujejo na svoje nemške kolege, ki nosijo že ves čas narodne znake. Slovensko občinstvo pa pozivljamo, da se v vsakem slučaju izzivanja od strani nemških dijakov pritoži naravnost na **deželni šolski svet**, ker ravnateljstvo ne stori svoje dolžnosti.

a Odlikovanje. Danes že širom slovenskih pokrajin znani „Savinski liker“, izborne kakovosti, Vincenca Kveder, trgovca v Žalcu, je bil pred kratkem odlikovan na mednarodnih razstavah v Berlinu in Parizu z zlatima kolajnama in častnima križcema, kar je za to industrijo najboljšje priporočilo.

v Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda se je ustanovila včeraj v Petrovčah pri Žalcu. Pristopilo je že nad 70 članic in članov.

o Veselico v prid Ciril-Methodovi družbi priredi podružnica na Ponikvi jutri, v nedeljo 13. junija ob 3. uri popoldne v narodni gostilni gce Anice Vrečko. Šentjurski slavčki in šmarski tamburaši sodelujejo. Med veselico srečolov in druge zanimivosti. Ker je zveza iz Celja jako ugodna, upamo, da se bode iste udeležilo mnogo Celjanov in drugih narodnih okoličanov. Na veselo svidenje torej v nedeljo na staroslavni in prelepi Ponikvi!

a Iz Št. Vida pri Grobelnem se nam poroča, da je g. kaplan Osterž prestavljen v Šmartin v R. d. Srečno pot!

v Občinski odbor v Framu je v svoji zadnji redni seji imenoval občespoštovanega in visokocenjenega predstojnika c. k. okrajnega glavarstva v Mariboru, gospoda namestniškega svetovalca grofa Marius Attemsa za velike zasluge, ki se jih je stekel za šolo in občino, posebno pa za njegovo ljudomilo postopanje ob prilike lanskesuše, — enoglasno za častnega občana.

v Poštna ambulanca ali pa c. k. poštni urad v Ljutomeru sta si te dni dovolila prav slabo zabavo. Poslali smo na naslov nekega gospoda v Ljutomeru več izvodov „Nar. Dnevnika“; neki poštni uslužbenec pa se je drznil ovoj raztrgati in pošiljatev vrniti kot nedostavljivo. Proti takim hijenam se bomo pritožili na višjem mestu.

v Slovenski klerikalci v Gradcu si hočejo ustanoviti lastno društvo „Kres“ (ker se jim je v „Domovini“ vzela neomejena samovlada) in pa — kapelo. „Ta je važnejša od vsakega Narodnega doma“ pravi „Straža“ in že berači pri „usmiljenih srcih“ za prispevke.

a Cigani v prisilni delavnici. Doslej je bila navada, da se je potujoče cigane odganjalo iz kraja v kraj; za pristojno občino ni nikdo vedel, ker je ni, v prisilnih delavnicah pa je bilo prostora le za domačine in še za

te navadno pre malo. Sedaj je pa nižjeavstrijski deželni odbor določil na prisilni delavnici v Korneuburgu 80 prostorov za cigane brez razločka, odkoder se jih prižene. Te dni so spravili tje prva dva cigana brez dela in doma iz Češkega. Ko se jima je povedalo, da gresta v prisilno delavnico, sta bila do smrti prestrašena. „Bohemia“, ki poroča o tem, pravi, da se bode na ta način najlažje doseglo, da se bodo cigani naših dežel izogibali, ker se boje dela kot smrti.

Kranjske novice.

a Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil deželni zakonski načrt za Kranjsko glede varstva planin in povzdige planinarstva.

a Živnorejska zadruga se je 6. junija osnovala v Borovnici. Za predsednika je izvoljen deželni poslanec Kobi. Zadruga bo imela lastne plemenske bike in mrjasce, lastne pašnike za živino itd.

a Velik ogenj v Ratečah. Dne 10. junija je pogorela nova parna žaga g. Jalena v Ratečah na Gorenjskem. Prišla so gasiti štiri gasilna društva, ki so požar omejila. Škode je nad 30.000 K. Zažgala je, kakor vse kaže, zlobna roka.

a Otroka je ubilo. V četrtek popoldan se je igral sinček polirja Supančičeve opekarne Karol Caro na Glincah pri neki trugi za gramoz. Truga se je prevrnila na otroka in mu zdrobila kosti lobanje, da je otroku privrela kri iz ust, ušes in nosu ter je bil v par trenutkih mrtev.

a Ljubljanska kreditna banka v Sarajevu. Uprava ljubljanske kreditne banke je v Sarajevu že najela prostore za svojo filijalko, ki jo v kratkem otvori.

v Protialkoholni kongres se vrši v nedeljo dne 4. julija t. l. v hotelu „Union“ v Ljubljani. Na vspredu so aktualna vprašanja s antialkoholnem gibanju.

v Deželna vlada je poverila ogled živine na postaji Rakek okrajnemu živinozdravniku v Logatcu g. Fr. Majdiču. V slučaju, da bi bil Majdič zadržan, oskrbi ogled živine živinozdravski oddelek deželne vlade.

Koroške novice.

a XIX. letni občni zbor „katol-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ se je vršil 27. maja v Celovcu. Predsednik dr. Brejc se je hudo razkačil nad narodno stranko na Štajerskem, ker je Grafenauerju ob priliki zadnjih deželnozbornih volitev povedala, da ima dovolj najnejšega narodnega dela v tužnem Korotanu, nego da hodi hujskat štajerskih Slovencev na štajerske Slovence, ki so slučajno drugega prepričanja. Napadi so preneumni, da bi nanje odgovarjali. Za tem je govoril o razmerju „Slov. šol. društva v Celovcu“ do „Družbe sv. Cirila in Metoda“, s katero se Korošci še dosedaj niso mogli sporazumeti. Ciril-Methodova družba naj sprejme ta nasvet, da Korošci delajo, kakor sami spoznajo za najbolje, družba pa naj bo finančni minister. Pozval in zarotil je še vse koroške posojilničarje, naj izstopijo iz celjske „Zadružne zveze“ in s tem je izčrpal svoj gospodarski program. Sprejele so se resolucije v tem smislu in zopet izvolil večinoma stari odbor.

a Za deželnega glavarja na Koroškem je imenoval cesar bar. Leop. Aichelburg-Labia in viteza Metnica za njegovega namestnika.

a Posojilnici v Št. Jakobu v Rožu in v Mariji na Zili sta sprejeli dr. Brejcev gospodarski program in iz-

stopili iz celjske „Zadružne zveze“. Najnejšega gospodarskega dela za koroške Slovence pač menda ni!

Primorske novice.

a Goriški deželni zbor bo baje v najkrajšem času razpuščen in bodo že jeseni nove volitve. K temu koraku se je odločila vlada, ker ni mogoče doseči sporazumljenja med deželnozbornskimi strankami.

a Stavka v predilnici v Ajdovščini. Položaj je nespremenjen. Ravnatelj je izdal proglas, da bodo dotični delavci, ki ne pridejo do ponedeljka na delo, izključeni (stari maneuver). Disciplina je vzorna in zmaga je gotova.

a Nanut obsojen na smrt. Včeraj zjutraj ob 3. uri se je končala pred goriškim porotnim sodiščem kazenska razprava proti Nanutu iz Št. Andreža, ki je ustrelil svojo ljubico. Nanut je bil obsojen na smrt. Ta obsodba je občinstvo tako razburila, da je porotnike izžvižgalo.

a Mrtvega je našel redar 74 letnega natakara Edvarda Pasteurja v veži neke hiše v Trstu. Zadel ga je kap.

Slovanski zapiski.

a „Právo Lidu“, organ češke socialne demokracije, izjavlja glede govora poslanca Daszynskega (poljski socialist) v seji drž. zbora minoli četrtek, da mora javno izpovedati, da se ne strinja z Daszynskega nazori (glede slovanskih posvetovanj v Petrogradu) in da jih ne smatra niti stvarno niti taktično za pravilne. Kakor znano, so bili Nemci z slovanstvu naravnost sovražnimi izvajajući Daszynskega jako zadovoljni.

a Češka kmetijska razstava v Pragi. Praška „Union“ piše ob zaključku razstave: „Naše kmetijske razstave so postale tekom let nedvomno najpomembnejše v državi in zaostaja tozadevno celo metropola države Dunaj daleč za nami. Pa še več, cetrlo kmetijstva v Cislitvaniji z njegovim napredovanjem in pridobitvami tvori, kakor se to splošno priznava in kakor potrjujejo to najboljši strokovnjaki, naše kraljevsko mesto Praga, in ne Dunaj, ampak Praga igra v tem vodilno vlogo. Razstava je pokazala, kako so se posebno naše tovarne za kmetijske stroje znale emancipirati od inozemstva, kako so si s špecializiranjem in prilastitvijo najboljših iznajdb pridobile veljavo in zavzemajo danes na trgu nepremakljivo, dominujoče stališče.“ — Razstavo je obiskalo nad 100.000 oseb.

o „O literaturze slowieńskieje“. — Znani slovenski pesnik in pisatelj Vojeslav Mole je priobčil v zadnji številki poljske revije „Świat slowiański“, izkajajoče v Krakovem, informativen pregled slovenske literature.

o Madžarizacija na Hrvatskem. — Kako postopa „prva hrvatska vlada“ bana Raucha, naj kažejo sledeča dejstva: Pravkar umirovljeni ravnatelj ogrskih državnih železnic je pod Rauchovo vlado na Hrvatskem ustanovil za otroke hrvatskih železničarjev 11 madžarskih železničarskih šol in je pripravil tla za ustanovitev še 8 novih takih šol. Tako so dobili Hrvati pod „narodno“ (!) Rauchovo vlado okoli 50 novih madžarskih šol. Dočim jih je bilo za Khuenovih časov komaj kakih 43 in se za časa res narodne vlade pod Pejacevichem ni ustanovila nobena, imajo zdaj na Hrvatskem že 83 madžarskih šol in bo kmalu nastalo še 10 novih. In to vlado še podpirajo dr. Frank in njegovi mameluki, „najbolj hrvatska stranka“!

o Spomenik carju Aleksandru III. ki je bil nedavno odkrit v Petrogradu, je delo ruskega kiparja Pavla Trubeckega. — Pavel Trubeckoj je dobro znan v zapadni Evropi, v Italiji je živel in deloval mnogo let in Italjani so ga smatrali že nekako za svojega. Tudi na Dunaju je Trubeckoj že nekolikokrat razstavljaj razna dela. Na spomeniku Aleksandra III. je umetnik delal šest let. Troški za spomenik znašajo 1.200.000 rubljev.

o Uspeh češke igre na nemških odrih. Raimundovo gledališče na Dunaju je dalo v letošnji sezoni z velikim uspehom znano dramo iz kmetskega življenja moravskih Čehov, katero sta spisala znana češka pisatelja brata Mritik. Ker je „Maryša“ imela na Dunaju tako velik uspeh, jo je Raimundovo gledališče sprejelo stalno v svoj repertoar ter jo igra sedaj na svojem umetniškem potovanju po raznih nemških mestih. Nedavno so igrali „Maryšo“ v nemškem gledališču v Olomoucu. Olomuški Nemci so poklonili pisateljema krasen venec. Raimundovo gledališče jo bode igralo tudi v Berlinu. —

o Odlikovanje češkega založnika. Bolgarski kralj Ferdinand je podelil češkemu založniku I. Otto velikočastniški križ z zvezdo narodnega reda II. vrste za njegove zasluge za slovansko literaturo in še posebno za njegov veliki „Ottův Slovník naučný“, ki ima izborne članke o Bolgariji in o vseh slovanskih deželah, narodih in slovstvih.

a Slovanske konference v Petrogradu in Poljaki. „Glas Warszawski“, glasilo voditelja ruskih Poljakov Dmowskega, govori o rezultatih slovanskih konferenc v Petrogradu, omenja zaslužno delo posl. dr. Kramafa za pomirjenje med Rusi in Poljaki ter ostro graja one avstrijske politike, ki so nedavno dr. Kramafa v dunajski „Polit. Korrespondenz“ napadli, in mu predbacivali pomanjkanje avstrijske lojalitete. Tako pntopanje — pravi list — se ne da z ničemur opravičiti. (No, gospodje pri „Slovenca“ ?!)

u Zapiranje nemadžarskih šol. — „Slowenský Týždenník“ poroča, da je bilo v Biharski veliki županiji, v kateri prebivajo Romuni — razpuščenih 49 občinskih šol, češ, da so nezadostno opremljene. Na tisoče romunskih otrok je sedaj brez šol, ker država nima denarja, da bi napravila konec temu sramotnemu stanju.

u Pregarjanje slovaškega časopisja. Dne 19. maja je bil obsojen Josip Kustra sotrudnik „Slovenskega Týždennika“ na 3 mesece ječe in 1200 K globe zaradi članka „Cigana.“ V tem člaku je Kustra dejal, da nimajo Slovaki in nemadžarske narodnosti niti toliko narodnih in političnih pravic na Ogrskem kakor cigani. Porotniki so videli v tem „ščuvanje proti — Madžarom.“ —

u „Świat Slowianjski“ o slovanskih posvetovanjih v Petrogradu. Ta znana poljska revija piše v zadnji številki: „Petrograjska konferenca od 25. maja in naslednjih dni, katero je sklical dr. Kramaf, je bila za nas (Poljake) velikega pomena, sodeč po tem, da je postavila novoslovanstvo v ostro nasprotje s panslavizmom. Razvoj konference poznamo dobro iz dnevnikov. Hočemo pokazati samo na to, da se je dr. Kramaf dobro vedel proti nam in da je popolno lojalnostjo spolnil vse, kar je obljubil. Drži besedo: mogoče se je nanj zanesti. Iztekamo tudi svoje obžalovanje, da se gališki člani odbora niso udeležili konference, utemeljili so to s protipoljskimi koraki ruske vlade. Govorilo se je baš o teh protipoljskih korakih in šlo je za to,

da bi bili obsojeni. Teorija je ostala teorija in v praksi se je odrekla udeležba v delu proti ruski vladi."

Obrambni vestnik.

d **Kakor se nam poroča**, so v hotelu pri „belem volu“ v Celju nadomestili Ciril-Metodove vžigalice z obmejnimi! To v vednost našim ljudem.

d **Celjski tarokisti v Narodnem domu** so poklonili Ciril - Metodovi družbi pokroviteljstvo v znesku 200 K. Zastopnik pokroviteljstva je g. not. kand. Milan Detiček. — Priporočamo podobnim krožkom drugod v posnemanje!

d **V gostilni „Stadt Graz“ v Celju** se je porabilo tekom treh mesecev 1400 Ciril-Metodovih plačilnih listkov! Opozarjamo vse slovenske goste, da povsod zahtevajo omenjene plačilne listke, kjer ni C. M. vžigalic, plačilnih listov in C. M. nabiralnikov, tam ni prostora za pravega zavednega Slovenca!

V **Petrovčah pri Celju** se snuje nova podružnica Ciril-Metodove družbe. Ker so predpriprave v rokah najodličnejših mož in ker vlada med ljudstvom za to prepotrebno društvo mnogo zanimanja, je pričakovati, da se ta najnovejša obrambna postojanka na Štajerskem razvije v vsestransko delavno, cvetočo podružnico, ki bo z izobrazbo dvigala v narodu ponos in samostojnost. Doslej je pristopilo že čez 70 članic in članov.

o **Družbi sv. Cirila in Metoda** je daroval več komadov starega denarja g. Merhar Ludvik, trg. vajenec v Ljubljani. Hvala!

d **V Konjicah** se po dolgem času oživi zopet Ciril-Metodova podružnica, v kratkem se vrši njen občni zbor. — Ker je ta podružnica edina v celem konjiškem okraju, pričakujemo, da se udeleži tega občnega zbora tudi mnogo inteligence iz sosednih krajev — zlasti mnogo narodnega učiteljstva. Zborovanja se udeleži tudi družbin potovalni učitelj za Štajersko g. Ivan Prekoršek, ki bo ob tej priliki predaval o naši obrambni organizaciji ter o velikih nalogah, katerih se mora v današnjih težkih časih narodnega boja zavedati v polni meri slovenski inteligent.

v **Družbi sv. Cirila in Metoda** so darovali za 6. junij sledeči: Rodoljubi v Hrastniku 50 K, v Škofji loki 104 K, v Kamniku 60 K, „Pevsko društvo Struna“ v Vačah 21 K 40 v, veseli gostje v hišah Živic, Marinič v Vrtovljah in pri „Martinu“ v Šempasnu po gosp. Juliju Savelli, poštarju v Šempasnu 14 K 40 v, nabiralnik g. Jankota Blagajne v Vačah 9 K, slovenski železnični uradniki v P. 20 K, zavedni naprednjaki v Rihemberku po g. Vinkotu Cigoju 6 K 30, kegljaški klub pri g. Rusu na Grospljem 22 K, na veselici Sokola v Šiški bilo nabrano 18 K 88 v ter kvartavci v Narodnem domu v Celju kot pokroviteljstvo 200 K. — Živeli zavedni Slovenci! Iskrena zahvala požrtvovalnim rodoljubom!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Državni zbor.

u **Dunaj**, 12. junija (Brz. „Nar. Dn.“) Poslanska zbornica razpravlja o najnem predlogu posl. Breiterja glede izplačila odškodnine Turčiji. Poslanec Breiter vidi v tem prelomitev ustave, da se je prej dovolilo izplačilo odškodnine Turčiji, predno je avstrijska poslanska zbornica odobrila avstrijsko-turški dogovor in zahteva, naj ustavni odsek stvar najstrožje preišče. Finan-

čni minister Bilinjski zagovarja vlado rekoč, da je bila prepričana, ko je dala k izplačilu svoje dovoljenje, da ji parlament naknadno za to podeli indemnitetu. Bilo bi najbolje, da se vladna predloga odkaze odseku in se potem tam dalje sklepa. Nasproti predbacivanju, da vlada vkljub nezaupnici zbornice ni podala ostavke, pravi minister, da je takoj pripravljena to storiti, kakor hitro se stvori v parlamentu večina s pozitivnim vladnim programom, ki bi mogla in hotela voditi prihodnjo vlado.

v **Dunaj**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Po kratki debati je bila najnost Breiterjevega predloga odklonjena in zbornica je prešla na dnevni red, to je na nadaljevanje prvega čitanja vladnih finančnih predlogov.

Ogrska ministerska kriza.

v **Budimpešta**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Wekerle odpotuje prihodnji teden na Dunaj, da poroča cesarju o političnem položaju.

v **Budimpešta**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Vsi časniki se obširno bavijo s zadnjo sejo izvrševalnega odbora stranke neodvisnosti in vidijo v njej znamenje, da še je stranka enotna.

Kretsko vprašanje.

o **Berolin**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) „Lokalanzeiger“ ve poročati iz Petrograda, da so se signatarne velevlasti zjedini na sledečo mirno rešitev kretskega vprašanja: Kreta ostane, kakor doslej, del turškega cesarstva; višjega komisarja naj imenuje sultan popolnoma neodvisno od grškega kralja; velevlasti odpokličejo svoje garnizije domov, le v zalivu Suda ostane jedna evropska ladja, ki jo bodo druga za drugo odposlale tje Rusija, Turčija, Francija in Angleška kot simbol pokroviteljstva.

Francoz o tekmi med Angleško in Nemčijo.

d **Pariz**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Baron de Constant je objavil v „Matin“ članek o nasprotju med Anglijo in Nemčijo, v katerem izvaja, da se je Angležem tako dolgo govorilo o možnosti invazije Nemcev na Angleško, da sedaj reš verjamejo. Angleži ne pridobijo ničesar z ojačenjem svojega brodogoja, pač pa z energičnim bojem proti nemški gospodarski konkurenci. Vojski med Anglijo in Nemčijo se je treba na vsak način izogniti. Če bi pa prišlo do vojske, bo Francija vedla, kaj ima storiti, da mora v tem slučaju Angleški pomagati.

Potresi na Francoskem.

o **Marseille**, 12. junija. (Brz. Nar. Dn.) Sinoči ob četrtn na 9. so čutili takaj močan potresni sunek, ki je precej časa trajal. Vse javne ure so zastale, prebivalstvo je prestrašeno zbežalo na prosto. Ob 9. uri 40 min. je sledil lahnejši sunek.

o **Aix**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Prebivalstva se polotila vsled potresa velika panika. Nekaj šip je pobitih in tupatam kažejo tudi zidovi razpokline.

o **Pariz**, 12. junija. (Brz. N. D.) Iz več mest cele Francoske prihajajo poročila o potresih. Prebivalstva se je povsod polotilo velik strah, da je takoj zapustilo stanovanja.

o **Marseille**, 12. junija. (Brz. N. D.) Na več krajih se je zidovje malo poškodovalo. Na observatoriju je nek astronom precej ranjen.

o **Dunaj**, 12. junija. (Brz. „N. Dn.“) Seismografični aparati so zaznamovali večeraj zvečer potres v daljavi kakih 1000 km.

Po svetu.

d **Tretji shod čeških mest** se vrši 22. in 23. avgusta v Klatovem na Češkem.

d **Promet tujcev na Tirolskem** izkazuje za lansko leto 857.770 oseb, za 33.208 več ko leta 1907.

u **Iz dežele „viteških“ Madžarov**. Pred nekaj dnevi je slovaški poslanec v ogrskem drž. zboru Ferdinand Juriga prestal svojo dveletno kazeno ječe, v katero je bil obsojen zaradi „hujskanja proti ogrski državi.“ Na binškošnji pondeljek je že imel zborovanje volilcev, ki so ga z nepopisnim navdušenjem pozdravili. V govoru, ki je ljudstvo naravnost elektriziral, je pozival volilce, naj vztrajajo v boju proti košutizmu in v svoji zvestobi do države in cesarja.

u **Ogrsko pravosodje**. Dne 10. junija je obravnala kurija v Budimpešti o prizivu odgovornega urednika lista „Gazetta transsilvania“, ki je bil obsojen radi ponatisa Björnsovega članka iz „Courier Européen“ na 3 mesece ječe in 500 K globe. Obtoženec in drž. pravdnik sta vložila proti razsodbi priziv. Kurija je ugodila prizivu drž. pravdnika in razsodila, da je obtoženec dvakrat kriv, ker je članek radi svoje dolgosti moral iziti v dveh številkah. Kazen se mu vsled tega zvišala na 4 mesece ječe in 1000 kron globe. Da, extra Hungariam non est vita . . .

u **Umri** je v Brücken pri Vegesacku znani vopsvedški pokrajinski slikar Fritz Overbeck.

a **Uspehi brezžične telefonije**. Iz Toulona poročajo, da so bili 9. t. m. končani poskusi z brezžično telefonijo. Križarka „Coudé“ je dobila iz postaje v arzenalu še popolnoma razločna in slišna ustna poročila na daljavo 166 kilometrov; to je na daljavo kakor iz Nizze na Korsiko. Pri teh poskusih je bilo tudi konstatirano, da atmosferska elektrika nima tako neugodnega in motečega vpliva na brezžično telefonijo, kakor pa na brezžično telegrafijo.

a **Utopljenec v rimskem vodovodu**. Nek enoletni prostovoljec je padel po nesreči v Trevirski vodovod blizu Porta Maggiore. Poskušalo se ga je rešiti, toda zastoj, voda ga je takoj odnesla v glavno cev. Morali so vodo ustaviti in so našli truplo ponesrečenca poldrug kilometra oddaljeno od kraja nesreče.

a **Stavka natakarev pri banketu**. V Budimpešti je bil 9. t. m. napovedan ob devetih zvečer banket na čast udeležencem mednarodnega kongresa mlekarjarjev, katerega se je imelo udeležiti 500 udeležencev kongresa. Točno ob deveti uri zvečer so pa stopili natakarji v štrajk. Bilo je treba dobiti druge in banket je vsled tega začel še le ob 11. uri zvečer. Štrajk je nastal, ker so prireditelji najeli nekoliko tujih natakarev, govorečih tudi tuje jezike, kar je bilo z obzirom na goste vseh narodnosti pač neobhodno potrebno. To je pa soč. dem. natakarje tako razjezilo, da so uprizorili štrajk.

a **Nesreča pri vožnji z avtomobilom**. V luksemburškem drevoredu pri Dunaju je vsled neke nezgode pri vožnji z avtomobilom gospa dr. Kuppelwieserjeva tako nesrečno padla z voza, da jo je zadela smrt. Nesreča je vzbudila veliko pozornost.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrsko dežele:
celoletno K 25—
polletno „ 12-50
četrtletno „ 6-30
mesečno „ 2-10

Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30—.

Naročnina se pošilja vnaprej.
Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51—18

Cene nizke. — Postrežba točna.

Zahtevajte „Nar. Dnevnik“ po gostilnah, kavarnah in drugih

Veleizdajski proces v Zagrebu.

10 **priča Josip Bušljeta**, trgovec v Gospiču. Izpove, da je slišal o Kalembru, da je velik Srb in propagator srbstva. Vse delovanje Srbov napravi utis, da težijo v Srbijo.

11. **priča dr. Schaeffer**, občinski zdravnik v Petrovem selu. Pripoveduje, da je Pribičević na dan volitve v Korenici rekel, da morajo biti Srbi in Hrvati složni in se boriti proti skupnemu sovražniku.

12. **priča Jurij Štajdohar** iz Rakovice. Ne izpove nič o obtoženem Kalembru.

68. dan razprave.

Predsednik otvori razpravo in naznani, da se kaznuje dr. Lav. Mazzura na 200 K disciplinarne kazni, ker je pičil Juriju Štajdoharju rekel, da se je obtožnico naučil na pamet in zaglal nato silen hrup, ko se je državni pravdnik zavzel za pričo.

13. **priča Tomo pl. Vučetič**, župnik v Trnovcu. Pravi, da Srbi bojkotirajo Hrvate. Leta 1903. je hotel te odnošaje spremeniti in je stopil v dogovor s Kalembrum, a ta mu je odvrnil, da je Srbom vse jedno, kdo da vlada. Oni držé z vsako vlado, samo da se jačijo in na razvalinah Hrvatske zgrade veliko Srbijo.

14. **priča Ivan Jengič**, kočijaž v Gospiču. Pripoveduje, da so ljudje, med katerimi je bil tudi Kalember, nekoč iz skupščine domov grede prepevali „da bog poživi kralja Petra“.

15. **priča Lucija Župan**, služkinja pri Bušljeti. Izpove jednako kakor prejšnja priča.

16. **priča Milašin Drakulič**, kmet v Korenici. Bil je sluga pri Kalembru in ga je vozil na skupščine v Plaško. Ni čul prepevati nikake pesni. — Pri konfrontaciji z Jengičem ostaneta oba svedoka pri svojih izpovedbah.

17. **priča Ilija Vujčić**, poljski delavec in sluga v Korenici. Vozil je iz Plaškega popa Stojana Saviča in paroha Oklobdžija; na razpotju so peli cerkvene pesmi, „Vesela je Srbadija“ in „Na mnogaja“. — Stevo Kalember sploh ni pel, niti stopil z voza.

Imel bi se zaslišati kot 18. priča **Peter Šorak**, ki pa prosi, naj se ga ne zasliši, ker bi to znalo imeti zanj zelo slabe posledice. — Drž. pravdnik je zato, da se mu ta želja odbije. — Dr. Mazzura pravi, naj se priča zasliši, ali je proti temu, da se prečita preiskovalni zapisnik, ker je Šorak po izidu odtožnice izjavil v „Nar. Novinah“, da je obtožnica njegovo izpoved spremenila in da se mu je pri preiskovalnem zaslišanju obljubilo, da ostanejo njegove izpovedbe tajne. Šorak baje tudi okoli pripoveduje, da je bil pri Rauchu. Senat sklene, da se prečita njegov preiskovalni zapisnik in da se dr. Budisavljevič kaznuje radi kliča: „Tudi dež. poglavar je konferiral s pričo“ na globo 200 K.

69. dan razprave.

Začne se z zaslišanjem prič iz Grubišnega polja.

1. **priča Petar Sagovac**, kmet. V Grubišnem polju je vladal mir, dokler ni došel dr. Gjurič. Slišal je, da so klicali fantje „Mi smo Srbi in to mora biti srbska zemlja.“ Konkretnega ne zna ničesar.

2. **priča Janko Smolčić**, poljski delavec. Po prihodu dr. Gjuriča je nastal razdor med Srbi in Hrvati.

3. priča Tomo Smolčić, poljski delavec. Še do nedavna so živeli Srbi in Hrvati v slogi. Dr. Gjurič je kriv, da se je začela vsa ta komedija.

4. priča Jurij Bosanac, poljski delavec. Tudi pred prihodom dr. Gjuriča so se pravoslavni nazivali Srbe in imeli srbske zastave.

Nato se citajo spisi za okraj Vališselo-Rakovico.

70. dan razprave.

5. priča Vekoslav Klemen, učitelj. Čita večinoma iz svojih beležk. Med pravoslavni se širi mrznja do katolikov. Ko se je ustanovila madžarska šola za okraj, je učiteljica Rudanova baje rekla, da je Rauch madžarska svinja. Govorilo se je, da hočejo z dinamitom razstreliti katoliško cerkev in tudi v njegovo hišo vreči bombo. Mladi naraščaj teži v Srbijo. Sedaj je mirneje, ali v narodu vre.

Pride do burnih prizorov, ker med posvetovanjem senata nekateri fraukovci kličejo obtožencem „vlaška banda“.

6. priča Blaž Buntak, kaplan. Pri Rudanovi so bili tajni sestanki. Zna za srbsko propagando in navaja kot dokaz znane slučaje.

7. priča Matija Majtin, odv. solitator. Misli, da so Srbi v zvezi s „Slov. Jugom“, ker so nekoč priredili slavnost, katere čisti dobiček je bil namenjen za srbsko šolo v Skoplju. Ni slišal klicev „Živela Srbadija“.

Dr. Gjurič pobija izpovedbe prič. Nadaljevanje razprave danes.

Narodni gospodar.

Občni zbor banke „Slavije“.

„Narodny Listy“ poročajo:

S posebnim zanimanjem in veliko nestrpnostjo smo pričakovali letošnji občni zbor, ker je bil to 40. Že pred 9. uro zjutraj so se zbirale prav velike množine „Slavijinih“ članov na Žofijskem otoku, da bi bili prisotni takoj pri začetku zborovanja; toda zunanji člani so bili še bolj zgodnji, pred 8. uro so bili zasedli že eno tretjino dvorane. Ti so pač hoteli vsakež zmagati pri volitvi s svojo listo, v katere so imeli razven enega samo nova imena. Praški člani so imeli celo dve listi, toda druge liste niso bili več utegnili razširiti vsled prevelike gneče in prevelike nasprotne agitacije. Ob pol 9. uri pride v dvorano, utlačeno od zunanjih članov, neki njihov vrvak in zakliče: Pridržite samo našo zeleno tiskano listo, vse druge raztrgajte! Precej nato je bilo slišati trganje in mečkanje papirja, vse nasprotne liste so bile vničene. Pred 9. uro so začeli prihajati v dvorano Slavijini člani iz Prage in okolice in niso bili malo začudeni, da so jo našli že popolnoma zasedeno; vzlic temu so še vedno upali, da pride pravočasno toliko njihovih somišljenikov, da bodo lahko prekrizali račune zunanjih članov. Ti so pa postajali vedno bolj nestrpni in začeli so zahtevati vedno bolj živahno, naj bi že začeli zborovati.

Ob 9. uri je prišlo v dvorano predsedstvo ter vladni komisar in ob pol 10. je otvoril zborovanje predsednikov namestnik g. arhitekt Bělsky. Takoj omeni, da še ni bil noben občni zbor tako obiskan in to dejstvo ga veseli v toliko, ker kažejo člani tako veliko zanimanje ob 40. jubileju zavoda, skrbi ga pa, da ne bi prišlo morda do kakih preživahnih razprav ob tako obili udeležbi. Gre se za to, da bodi zastopan določeni del zavarovancev v upravnem svetu, s katerim ni bilo mogoče skleniti nikakega kompromisa. Vendar naj to ne žali nikogar, naj bo uspeh glasovanja kakoršenkoli, vsak mora sodelovati, da bo banka uspevala v vsakem oddelku.

Na predlog g. Nebeskyja so opustili citanje letnega poročila, pač pa je začel takoj tozadevno debato gosp. Kafka, kateri je izjavil, da napolnjuje letno poročilo vsakega z največjim nezadovoljstvom radi slabih posledic gospodarstva. Dobički padajo od leta do leta in če pojde tako naprej, doživimo še lahko, da zaključimo poslovanje z deficitom, z izgubo. V življenjskem oddelku so uspehi tako malenkostni, da ni mogoče dati letos članom nikake dividende. Lansko leto si je bil določil upravni svet še tantijemo v znesku K 24.000, letos si jo je sicer znižal na samih K 12.000; lepo je od njega, da

se ni popolnoma pozabil. Nadalje predbaciva govornik upravnemu svetu, da pri vsem tem še ne reprezentuje ničesar in tudi v narodne svrhe ne stori prav ničesar! (Odobravanje.) To so posledice pobratimstva pri izbiranju upravnega sveta.

G. Reichl izjavi, da nikakor ni zadovoljen s poslovanjem in utemeljuje to prav podrobno s številkami iz letnega poročila. Predlaga, naj uvede upravni svet nove vrste zavarovanja, n. pr. proti toči, goveje zavarovanje itd.

Ravnatelj Maděra svari pred takimi prizori, kakor so današnji, ki niso nikakor dostojni za tak zavod in zahteva, naj bodo člani složni; sloge potrebuje Slavija zelo. Lani so se pojavila prva nasprotstva in letos ima banka že zgubo namesto dobička. Želi, naj bi banka nalagala svojo gotovino bolje in ne v papirjih, kateri prinašajo izgubo. Ni mu všeč, da so sestavili mestni člani 2 kandidatni listi, ker se tako po nepotrebnem cepijo.

G. Nykl želi, naj bo v bodočem letnem poročilu navedeno število zavarovancev in tudi dotične zavarovane svote. Predbaciva nezadostno previdnost zaupnih zdravnikov in našteje nekoliko slučajev, kjer so bili sprejeti zavarovanci že bolni, zahteva v bodoče večje previdnosti od zdravnikov in navede slučaj, kjer je neki zavarovavec sproti poviseval svojo zavarovano svoto tako, da je bil zavarovan na celih 56.000 K in nato umrl. Zahteva pojasnila, na kak način se odmerjajo tantijeme ravnateljstvu.

Dalje prih.

Tržne cene.

11. junija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 32.50 za december 31.50, za marec 31.35, za maj 31.50. Tendenco stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 24.20, nova kampanja K 22.90. Tendenco mirna. — Vreme: hladno in megleno.

Budimpešta, 11. junija. Pšenica za oktober K 13.77, pšenica za april K 14.15, rž za oktober K 10.67, oves za oktober K 7.80, koruza za julij K 7.84, koruza za avgust K 8.—, ogrščica za avgust K 14.60. Premet nekaj tisoč met. stotov.

Budimpešta, 11. junija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 143 do 145 vin., mlade, srednje 145 do 146 vin., mlade, lahke 145 do 146 vin.; zaloga 27.438 komadov.

Svinjska mašt v Budimpešti: 159.—, namizna slašina 12.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 11. junija:

Na tukajšnjem trgu se tendenca ravno tako ko Budimpešti dvignila. Cene v pšenici se zvišale za 30 vin., v rži in ovsu za 15 vin. in v koruzi za 5. vin. Promet bil majhen in nalada je postajala zmiraj mirnejša. Krmila so se mogla vzdržati na starem stanju.

Društvene vesti.

o Klubu slov. naprednih akademikov v Celju je daroval društvo „Pravnik“ v Ljubljani 15 letnikov „Slov. Pravnika“. Iskrena hvala! — Odbor.

o Izobraževalno društvo v Št. Petru v Sav. dol. priredi v nedeljo dne 20. rožnika točno ob 4. uri pop. v prostorih g. Franca Sedmineka v Podlogu veselico z gledališko predstavo „Zaklad“, igrokaz v štirih dejanjih. Sodeluje šentpavelska godba. — Ker pa je priprava s prostori jako obširna in poljudna, se uljudno vabijo cenjeni rodojubi iz sosednih občin, da napravijo 20 rožnika izlet v Podlog. — Dobro došli vsi!

o Šaleško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 17. junija t. l. v Šmartnu ob Paki skupno z gornjegrajskim in vranskim učiteljskim društvom. Zborovanje se začne ob 10. uri dop. ter bo predaval g. prof. L. Lavtar iz Maribora o svojih novih računih in o metodi, ki jo zastopa on. Ob 8. uri zjutraj bo pevska vaja za „Zavezin“ koncert v Mariboru. — Zaradi skupnega obeda zglasiti se pri tov. Krajncu v Šmartnu ob Paki. — Ker je kraj zborovanja ob železnici ter od obeh strani zelo ugodna zveza, imajo tudi iz sosednih krajev učitelji, ki se

zanimajo za Lavtarjevo metodo, lepo priliko se prepričati o njenih vrlinah iz avtorjevega predavanja. — Torej na mnogobrojno snidenje — odbor.

Na korist slovenskemu oiroškemu vrtcu v Brežicah priredita moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Brežicah dne 4. julija t. l. na Griču pri Brežicah veliko ljudsko slavnost. Natančni vspeled objavimo pozneje. Opozorjamo na to prireditve vsa sosedna društva.

d Veliko ljudsko veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda priredi Kmetijsko in bralno društvo na Ložnici pri Žalcu dne 4. julija, na predpraznik sv. Cirila in Metoda. Slavnostna društva, katerim so se razposlala vabila, naj blagovolijo prej ko mogoče odgovoriti, če se te narodne slavnosti vdeležijo in sodelujejo. Veselica se vrši pod milim nebom sredi narodne vasi Ložnica, ki je oddaljena od Žalca 10 minut. Vsak zaveden Slovenec pohiti dne 4. julija v narodno vas Ložnico!

o Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer napravi v četrtek dne 17. junija 1909. izlet in zborovanje v prostorih g. Rosenbergerja, restavracija vis-a-vis kolodvora v Radincih, s sledečim vspeledom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Vprašanja za uradno konferenco: a) „Kako je urediti tuokrajni ljudskošolski pouk, da bode ustrezal željam in potrebam prebivalstva?“ — ref. Pušenjak Tomo; b) „Prosto spisje v ljudski šoli“ (z ozirom na najnovejšo struje) — referent Cvetko Fran; c) „Osnova vzornega šolskega reda za ljutomerski politični okraj“ — ref. J. Robič. 4. Volitev delegatov za glavno skupščino „Zaveze“. 5. Slučajnosti. — Zborovanje in izlet se vrši ob vsakem vremenu. Točno ob 9. uri dopoldne je pevska vaja. Vadile se bodo pesmi št. 34, 57, 72 in 73 iz „Mohorjeve pesmarice“, II. del. Pesmarice se naj s seboj prinesejo. Zborovanje se začne ob 10. uri. — Po predelanem vspeledu skupni obed in prosta zabava. Iz Ljutomerja odhod z vlakom ob 7.17 zaran. Na polnoštevilni tovariški poset vabi najuljudnejši odbor.

d Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredi v četrtek, dne 17. t. mes. izlet k Sv. Barbari v Halozah. Vspeled: I. Ob 11. uri dopoldne ogled vrbovih nasadov in košarske šole. II. Zborovanje v šoli. 1. Pozdrav predsednika. 2. Ljudska šola in kmetijski pouk. Predava tov. A. Ogorelec. 3. Razgovor o referatih za uradno učiteljsko konferenco. 4. Volitev delegatov za skupščino „Zaveze“. 5. Slučajnosti. III. Skupen obed in prosta zabava, petje, godba itd. Pri Sv. Barbari se je ustanovil poseben odbor, ki vse potrebno oskrbi. Pošlje tudi vozove k vlakom v Moškajnce. Cena za osebo 1 K tja in 1 K nazaj. Vrnejo se izletniki lahko s popoldanskim (5.) ali zvečernim poštanim vlakom. Kdor se želi peljati z vozom od Moškajnce k Sv. Barbari oz. tudi nazaj, naj to takoj javi g. A. Ogorelcu pri Sv. Barbari, da se pošlje potrebno število vozov. Prijatelji šole in učiteljstva so dobrodošli gostje.

o Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi ima svoj starešinski večer v torek, dne 15. junija ob 8. uri zvečer v Narodnem domu na Vinogradih.

Posli

hlapec, dekla, učenec oziroma učenka, s primerno izobrazbo, pridni in pošteni, dobe službo pri Jos. Stokauniku, trgovcu v Dolu pri Hrastniku.

Prostovoljna prodaja

žage in tovarne za parkete

287 6-2

ležeče na reki Sori, ¼ ure od Škofjeloke in ¾ ure od železnice oddaljene, z vsemi stroji in napravami. Vodna moč 60 do 80 konjskih sil. Naprava obstoji iz 5 navadnih, 5 cirkularnih žag in več drugih strojev. Ob enem se prodaja zaloga izdelanih hrastovih deščic 1. vrste. Kupci naj se oglasijo pri

Ignaciju Gusell v Škofji Loki.

Zahvala.

Za mnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki nepozabne soproge, ozir. matere, hčere, sestre, gospe

Jos. Dobovišek vd. Brežnik

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage ranjke k večnemu počitku in prelepe vence se tem potom vsem najprisrčneje zahvaljujemo.

Št. Jur ob j. ž., 11. 6. 1909.

Žalujoči ostali.

Zaradi boleznj prodaja se dobro idoč

hotel, restavrant in kavarna.

Pogoje in pojasnila daje A. B. poste restante, Ljubljana.

292 3-1

Krepek

deček

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovini

Ludovik Smole v Sevnici

291 2-1

Kontorist

se sprejme takoj v tovarni za železnino. Mesečna plača 80 K, prosto stanovanje, kurjava in luč. — Ponudbe na upravnishstvo „Narodnega Dnevnika“ v Celju.

290 4-1

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72. pristno 14 kar. z zlatom platinana ura za gospe ali dame, najfinejša gravirana, z dobrim kolesejem, tekoča na kamenčkih, 20 K. Ista z dvojnimi pokrovom 25 K.

Št. 73. pristno srebrna ura za gospe ali dame, s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, kakor s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z dobro zapinajočo, natančno regulirana 30 K.

Št. 74. Zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča rem. ura na zapinajočo, ki teče če se enkrat navije, celih 8 dnij neprenehoma na rubinih, (na kazalu se vidi njen tek) 35 K.

Št. 75. krasna rem. met. tula ura za gospe ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, zanesljivim kolesejem 18 K.

Št. 76. niklasta rem. ura za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana 8 K.

Cene se naj razumejo na mesečne obroke za komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico vsote ali se pa plača po poštnem povzetju. Dunajska tovarna za ure Hinko Weiss, Dunaj XIV. Pillergasse 1/184. Mesečno 2 kroni.

36

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3,000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond kron 300.000.

Podružnicu v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Popolnoma zastonj vsakemu uro z verižico.

Da našo firmo in naše nove žepne ure za gospode in dame napravimo bolj znane, razpošljemo na vsakogar proti vpošiljavi 1 K za stroške (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na tvrdko ur: 285 28-3

Hinko Weiss
Dunaj 99, poštni predal.

Učenca

v pekarno se sprejme od poštene kmečke ali delavske obitelji pod ugodnimi pogoji pri **Ferdinandu Roš** v Hrastniku. 288 3-2

Veletrgovina na debelo in drobno s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki

ANTON KOLENC,
CELJE, Graška cesta št. 22 v lastni hiši in „Narodni dom“.

priporoča c. gg. kolegom, č. gg. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo z vedno svežim in najboljšim špecerijskim, ter sploh v to stroko spadajočim blagom, po najnižjih dnevnih cenah. Prosim za mnogobrojen obisk. — Kupujem in prodajam vsakovrstne deželne in gozdne pridelke, sadje, sveže in suho, kakor: jabolke, hruške, marulice, breskve, zelod, divji in pravi kostanj, narestek (knoper); nadalje vsakovrstno žito, pšenico, ječmen, oves, fižol, laneno seme, krompir, bob, grah, bučna zrna, maline, jagode, suhe gobe, malinsko štupo, mravljične jajce, vosek, maslo, smrekovo, macesnovo gobo in strožle, vsakovrstne cvetke in korenice raznih zelišč, pitano kuretino ter sploh vse, kar v trgovino spada. — Najboljši švicarski sir in salame za gg. gostilničarje. Voščene, cerasim in mili-sveče, kadilo in olje za cerkve. 31 51-

Postrežba točna in solidna.

SUKNA

in modno blago
:: za obleke ::

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franko.

112 50-46

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča
samo tistega, kateri naroči
sedaj belo platno v veletrg. hiši
R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po	36 v
Slovensko platno	" "	40 "
Savinsko platno	" "	44 "
Vojaško platno	" "	46 "
Domestik-platno	" "	48 "
Gorsko platno	" "	60 "
Istrija-tkanina	" "	54 "
Holandska tkanina	" "	60 "

Vzorci zastonj in pošiljatve čez
20 kron franko.

Razprodaja posestva

Vsa zemljišča, med tem prikladna stavbišča, posestva Zgornji Lanovž prodado se po posameznih parcelah. Natančneje pri lastniku ravnotam. 278 3-2

Ivan Rebek & Celje

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje, okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi najraznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro in točno izvršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter odgovornost glede dobre izvršbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice. Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri. — Vse po tovarniških cenah.

1 24-12

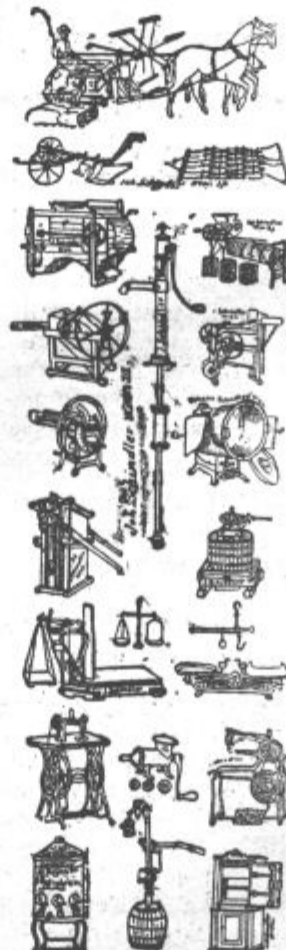

Jezili se bode, ako ne kupite najboljšje
peronospora-brizgalnice

in škodc imate, ako ne porabljate zajamčenih
cepilnih gumijevih trakov, katere
daja po nizkih cenah

trgovina z železnino „Merkur“
P. Majdič, Celje

Tam dobite tudi najboljšje „Merkur“-kose, ki režejo kot britva, izvrstne brusne kamne, senene in gnojne vile itd. Lepe vrtno klopi, železne postelje in sploh železno pohištvo. — Nepremočljive vozne in komatne plahte.

Že dolgo let dobro znani
stroji vsake vrste
za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja, stiskalnice za seno, trijerji, čistilnice za žito, mlatilnice, vitli, luščilnice za koruzo, škropilnice za trsje, mlini za sadje, mlini za grozdje, stiskalnice za sadje, stiskalnice za grozdje, mlini za golanje, stroji za rezanje repe, slamoreznice, kotli za kuhanje klaje, sesalke za vino, pipe sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnico, škropilnice za gnojnico, vodovodi, železne cevi, svinčene cevi, gumijevе cevi, konopljene cevi, priprave za točenje piva, priprave za sladoled, omare za led, mlini za kavo in dišavo, stroji za delanje klobas, šivalni st. oji, priprave za petrolej, železne blagajne, železno pohištvo, namizne tehcnice, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog itd., itd.

po zopet izdatno znižanih cenah
vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih (tudi na obroke).

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in franko; dopisuje se v slovenskem jeziku. — Prekupci in agenti zaželjeni.

Ivan Schindler, Dunaj III.,
Erdbergstrasse 12. 192 10-6

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fondi: 41,335.041 01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97.814.430 97 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12. 261 32-4

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. — Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

**Zahtevajte „Narodni
Dnevnik“ v vseh go-
stilnah in kavarnah!**

„Narodna založba v Celju“

registrovana Zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj. **Strašno maščevanje.**
Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos.**
Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v,
po pošti 90 v.

„Uvod v narodno
gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi
„Petit manuel d' economie
pratique“, uredil dr. Vekoslav
Kukovec (160 strani). Cena
1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom,
zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi
zastoj proti povrnitvi poštne.

Največja in najcenejša izber
zaročnik in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh **prstanov**
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si moje veli-
kanske zalogo pravih švicarskih zlat-
nih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

9 52-22

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

priporoča svoje bogato zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih
barv, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in pro-
daja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilni-
čarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogške
Radgonske, Preblauerske, Kostivniške slatine, Gleshtübler, Gleichen-
berger, Ema- in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame,
sveži sir, najfinjša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst;
štirikrat na teden doma žgane kave.

Zaloga najfinjšega čaja, ruma, najfinjše pristne slivovke, kakor
kranjskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh
vrst ter šampanjca. 50-28

Prodajam in razpošiljam tudi jako **okusne brusnice** (Preisel-
beeren) kg po K 1'20. Imam v zalogi pristno, več let staro vinsko
žganje, katero se posebno rabi za namočenje višenj, orehov itd.

Opozarjam kmetovalce na razna vrtna, poljska, deteljna in travna
semena (korenjeva), preiskana po c. kr. kmetijski družbi ter
se za njih kaljivost jamči.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega,
suknenega in svilnega blaga. Perilno
blago, batist, cefir, kreton v veli-
kanski izberi po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

12 52-24

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
dopoldne.

**Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodnosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.**

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

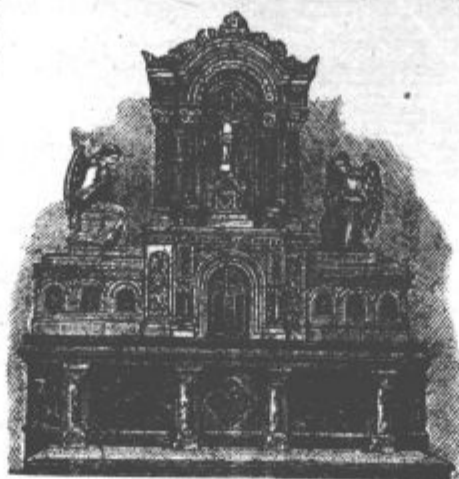
Brzojavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
obratom.

izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
kamnov itd.

Brušenje, pulir anje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih **rodbinskih grobišč**
(rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s samotnim ali
cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
lavanje napisov v iste.

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kanceljski, konceptni, pisarni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske arete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj, zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polsanje. Dopolnilne umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki se dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleheraf ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usli nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zaved. ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je „Zvezna tiskarna v Celju“. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotiskalnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Svoji k svoji!

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča glav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanju vseh v svojo stroko spadajočih del od najpriprostejše do najfinije izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadržne knjižice s črnimi, zlatimi in barvastimi tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Akti fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.

48 150-63

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah. Sprejem v uk učenca.

Razširjajte „Nar. Dnevnik“.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-45

VINKO KUKOVEC

stavnbi podjetnik, koncesijonirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vseh v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-80

Kupujte narodni kolek!

Južnoštajerska hranilnica v Celju
 v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vrankso in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobredelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-21

POSOJILNICA V CELJU

Telefon štey. 22.

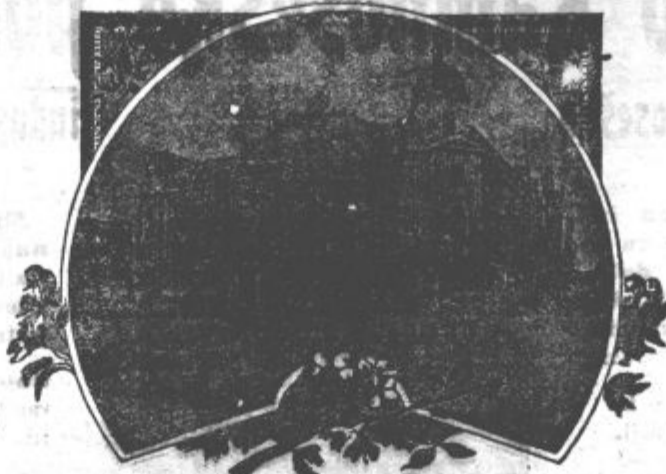
v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon štey. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadržnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštno hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

Nad 340.000 kron rezervu. zaklada

47 52-21